

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Prooemium Et Dispositio Libri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63255)

LIBER SECUNDUS DECRETALIUM.

PROOEMIUM ET DISPO- SITIO LIBRI.

TRia sunt Juris objecta personæ,
quibus, res de quibus, & judicia, per quæ
jus dicitur, & justitia administratur. De
personis *Lib. primo egimus*; de rebus. *Lib.*
tertio & quarto; de Judiciis libro præsentī agemus,
atque ordinem judicarium, Ecclesiasticis & Civi-
libus tribunalibus communem explanabimus, &
ne in quovis titulo rationem reddere necesse sit, hinc
in præsentī ordinem connexionis subjicimus, qui
compendium erit, omnium quæ in hoc libro expli-
cando occurrunt; Si quis igitur, id quod sibi de-
beri existimat, transactione, amicabili composi-
tione aut aliis modis, *Lib. primo* explicatis, conse-
qui non possit, tunc cum adversario suo judicio
contendit, judiciorum autem naturam explicat, *Ti-*
tul. 1. in quo reus minimè tenetur comparere, si non
sit forum competens *Tit. 2.* Quod si competens
fuerit, reo legitimè citato comparente, offertur ab
actore libellus *Tit. 3.* Quo viso, reus sapius actorem
recon-

reconvenire solet. *tit. 4.* Quod si nec forum declinare, nec reconvenire possit, ad libellum actoris affirmativè vel negativè respondet, & sic litis contestatur. *tit. 5.* Quæ litis contestatio si facta non fuerit, iudex nec ad testium receptionem nec ad sententiam definitivam procedere potest. *titul. 6.* Ea autem contestatâ litigantium est jurare, se non litigare animo calumniandi. *tit. 7.* Hoc juramento præstito tam actori quam reo petenti concedenda sunt induciæ, ad formandas probationes, vel exceptiones. *tit. 8.* Et quemadmodum iudex currente adhuc dilationis termino, in foro contentioso quiescit, ita & in feriis judicialia tractare nequit. *tit. 9.* lapso utem termino iudex ad cognitionem causæ procedit, observato tamen ordine, ut prius quæstiones incidentes & præjudiciales examinet, quam in causâ principali pergat. *tit. 10.* Quarum una est, quod reus subinde excipiat, actorem plus petere, quam sibi debetur. *tit. 11.* Item quod unus possessorium alter petitorium instituat, in quo qualiter procedendum, docet *tit. 12.* Quod si quis possessione suâ vi spoliatus fuerit, ant omnia restituendus venit. *tit. 13.* Quod si reus contumax fuerit in comparendo, uti *tit. 14.* Assit, tunc ad coercendam ipsius contumaciam, actor in possessionem rei petitiæ mittitur, quæ quid prolit, *tit. 15.* ostendit. Quod non propria sed iudicis auctoritate permissum est, utpotè cum nec actor nec reus litigante, quidquam innovare possint, quod alterutrius conditionem duriorē reddere possit. *tit. 16.* Ad hanc innovationem omnimodè præcavendam solet quandoque rei controversæ possessio una cum fructibus sequestrari, donec deductis probationibus

onibus

onibus appareat, ad quem possessio cum fructibus pertineat. *tit. 17.* optima autem probatio est ipsius rei Confessio. *tit. 18.* Qui si diffiteatur, actoris erit negata probare *tit. 19.* Idque vel per testes. *tit. 20.* Etiam coactos. *tit. 21.* Vel per instrumenta. *tit. 22.* Vel per præsumptiones *tit. 23.* Vel per Juramentum *tit. 24.* His probationibus reus suas opponit Exceptiones. *tit. 25.* Quarum præcipua est, præscriptio *tit. 26.* auditâ actoris probatione, & exceptione rei, fertur à Judice sententia. *tit. 27.* Cujus executio per appellationem partis suspenditur *tit. 28.* Uti & per peregrinationem ad sedem apostolicam, quæ in quibusdam Casibus vim appellationis habet. *tit. 29.* Quæ sententia à priori Judice lata non semper retractatur, sed sæpius confirmatur *tit. 30.*

TITULUS I.

De Judiciis.

QUÆRES I. Quid sit judicium & quotuplex? Respond. Judicium à Jure dicendo dictum, est *legitima rei inter actorem & reum.* *Controversa coram Iudice tractatio & definitio l. 14. Cod. de judic.* Dividitur. 1. in Ecclesiasticum & Civile; illud est, in quo causæ spirituales seu spiritualibus annexæ discutiuntur, quando vel uterque vel reus saltem Clericus est, quia actor sequitur forum rei. *Cap. si Clericus. & cap. cum sit generale de for. compet.* Sæculare est in quo negotia merè sæcularia coram iudice laico tractantur, & vel uterque litigans vel reus saltem